

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА

ул. Македонија 12/3
Палата Македонија
Скопје, Р.Македонија
Тел: + 389 2 3211 262
Факс: +389 2 3126 311
e-mail: dzr@drz.gov.mk
www.dzr.gov.mk

Број: 1203 – 200/9

Дата: 18.12.2009

**ДО
ГРАДОНАЧАЛНИКОТ НА ОПШТИНА АЕРОДРОМ**

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

1. Предмет на овој Конечен извештај е извршената ревизија на финансиските извештаи на Органот на Општина Аеродром за 2008 година, кои се прикажани на страните од 13 до 15.
2. Ревизијата на финансиските извештаи од точка 1 на овој извештај е извршена согласно член 38 од Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа, член 2 став 1 и 2 од Законот за државна ревизија и Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија согласно член 9 од Законот за државна ревизија.
3. Не е вршена ревизија, ниту сме издале било каков извештај, за финансиските извештаи на Буџетот на општина Аеродром за годината која и претходи на годината која е предмет на оваа ревизија. Извршена е ревизија и е издаден извештај за финансиските извештаи на Органот на Општина Аеродром за 2006 година. За вистинитоста и објективноста на финансиските извештаи како и за законското и наменското користење на средствата во финансиските трансакции, даденото мислење е негативно.
4. Финансиските извештаи од точка 1 на овој извештај се одговорност на раководството на субјектот, застапувано од:
 - Кирил Тодоровски – градоначалник на општина Аеродром во периодот од 01.01.2008 до 11.04.2008 и 10.10.2008 до изборите во март 2009, и
 - Проф. д-р Југослав Зибероски – заменик - градоначалник на општина Аеродром во периодот од 07.05.2008 до 09.10.2008 година.
5. Одговорност на ревизорите е да го издадат овој извештај, прикажан на страните од 1 до 12 и да дадат мислење за финансиските извештаи од точка 1, засновано на извршената ревизија.
6. Ревизијата од точка 1 на овој извештај е планирана и извршена во периодот од 20.06. до 24.07.2009 година, од страна на тим на Државниот завод за ревизија.

Овластен државен ревизор

7. Цел на ревизијата на финансиските извештаи од точка 1 на овој извештај е да овозможи ревизорот да изрази мислење:

- дали финансиските извештаи вистинито и објективно ја искажуваат финансиската положба и резултатот на финансиските активности во согласност со применетата законска регулатива;
- дали е остварено законско и наменско користење на средствата кои претставуваат државни расходи.

8. Финансиските извештаи кои се предмет на овој извештај се засновани на годишната сметка составена според важечките прописи во Република Македонија со извршени рекласификации поради добивање на појасна слика и со извесни корекции на финансиските извештаи прифатени и спроведени од страна на субјектот.

9. Ревизијата е извршена во согласност со стандардите за државна ревизија на Меѓународната организација на Врховни ревизорски институции (ИНТОСАИ) кои се пропишани за примена во Република Македонија при вршењето на државната ревизија. Овие стандарди бараат ревизијата да се планира и подготви, со цел да се добие разумно уверување дека финансиските извештаи се ослободени од значајни погрешни прикажувања. Ревизијата вклучува испитувања на докази, проценување на користени сметководствени принципи, како и на важни проценки направени од страна на раководството на субјектот од точка 1 на овој извештај, давање општа оценка за презентацијата на финансиските извештаи и давање оценка за конкретни финансиски трансакции. Веруваме дека извршената ревизија ни обезбедува разумна основа за изразеното мислење.

10. На ден 16.11.2009 година примени се забелешки на Претходниот извештај за извршената ревизија на финансиските извештаи за 2008 година на општина Аеродром за средствата на сметката на Органот, под број 08 – 9246/1 од 12.11. 2009 година, од Градоначалникот на општина Аеродром. Истите се разгледани при што е одлучено следното :

- забелешките кои се однесуваат на наодите од точките **10.1.1., 10.4.5. и 10.4.6. не се прифаќаат** и наодите остануваат во Конечниот извештај од причина што истите имаат карактер на известување за преземени мерки и активности по дадените препораки од ревизијата, за отстранување на утврдените неправилности. По овие наоди во Конечниот извештај дел од препораките се бришат, од причина што субјектот по истите постапил во фаза на Претходен извештај.
- забелешките на наодите од точка **10.1.2., 10.4.4., 10.4.4. алинеја 3, 10.4.4. алинеја 4, 10.5.1. и 10.6.1. не се прифаќаат** и наодите остануваат во Конечниот извештај од причина што ревизијата не доби релевантни и достатни ревизорски докази како основ за нивно прифаќање.
- забелешките на точка **10.4.4. алинеја 1, 10.4.4. алинеја 8, 10.6.2. Прилог 2 и 10.6.3. Прилог 3 делумно се прифаќаат** од причина што на ревизијата и се доставени дополнителни документи кои за време на ревизијата не и беа дадени на увид во функција на спроведени постапки за јавни набавки.

11. Со ревизијата на финансиските извештаи за 2008 година, ревизорите на Државниот завод за ревизија го утврдија следното:

11.1. Систем на интерни контроли во процесите

11.1.1. Процес на плаќање

При оценка на системот на интерните контроли кај процесот на безготовинско и готовинско плаќање, ревизијата констатира дека воспоставените интерни контроли не можат да обезбедат доволно ниво на сигурност и не можат да спречат ризик од плаќања по основ на :

- некомплетна и непотврдена документација од овластени лица;
- непочитување на договорените услови за плаќање;

што е спротивно на Законот за јавна внатрешна финансиска контрола.

Причините за овие ризици се следните:

- непостоење на пишани процедури за движење на документацијата со јасно дефинирани и разграничени надлежности и одговорности во однос на потврдување на комплетноста и веродостојноста на трансакциите;
- немање на упатство за материјално и финансиско работење;
- немање на упатство за благајничко работење;
- не е назначен раководител на одделение за финансиско и материјално сметководство;
- не е назначен раководител на сектор за финансии,и
- не е назначен внатрешен ревизор.

Во септември 2008 година назначен е раководител на одделение за финансиско и материјално сметководство, а во месец јули назначен е овластен сметководител.

Во периодот на забелешки по претходен извештај се преземени мерки за надминување на овие состојби односно донесено е Упатство за протокот на финансиската документација и Правилник за благајничко работење.

Препорака:

Градоначалникот на општина Аеродром да:

- да назначи одговорно лице за уредно ликвидирање на документите пред нивно сметководствено евидентирање и одобрување за плаќање;
- да назначи раководител на сектор со цел организирање и контрола на работењето на секторот.

11.1.2. Процес на јавни набавки

При оценка на системот на интерните контроли кај процесот на јавни набавки ревизијата констатира дека постојат слабости во функционирање на интерните контроли и постои ризик од необезбедување фер конкуренција на понудувачите, поради непочитување на постапките за јавни набавки предвидени со Законот и тоа:

- тендерската документација да не биде изготвена согласно проектот и стручно;
- да не се бара доставување на банкарска гаранција, во случаи предвидени со законските одредби кога истата може да се бара;
- секторот за правни работи да не ги изготви договорите согласно предвидените критериуми и понудените услови и да не се склучат во законскиот рок;
- договорот да не се склучи со избраниот понудувач;
- договорот да не се достави до службите (урбанизам/финансии);
- да не се следи реализацијата на договорите,и
- да не се води досие за секоја набавка.

Причината за овие ризици е тоа што не постои одделение за јавни набавки и разграничување на надлежностите во овој процес почнувајќи од Планот за јавни набавки, објавување на постапката со комплет тендерска документација, изготвување на Одлуките за јавни набавки до водење на досие за секоја постапка.

Препорака:

- Градоначалникот како одговорно лице да создаде услови да се изгради систем кај јавните набавки кој ќе функционира во сите фази на спроведување на постапките за јавни набавки,
- да се формира посебно одделение за јавни набавки и да се обезбеди сегрегација на надлежностите во овој процес.

11.2. Неправилна примена на акти

11.2.1. Заменик - Градоначалникот на општина Аеродром во септември 2008 година има донесено поединечни акти - решенија за распоредување на државните службеници со кои решенија на осум лица се доделени повисоки звања без да биде спроведена постапка преку Агенцијата за државни службеници.

Ова е спротивно на Законот за државни службеници и придонесува за нетранспарентност при пополнување на работните места во општинската администрација.

Препорака:

Пополнувањето на слободните работни места во општинската администрација да се врши во соработка за Агенцијата за државни службеници и условите предвидени со Правилникот за систематизација на работни места на општината.

11.3. Неправилна примена на сметководствени политики и начела

11.3.1. Пописот на средствата и изворите на средствата на општина Аеродром со состојба на 31.12.2008 година не е целосно извршен, што не е во согласност со Законот и Правилникот за сметководството на буџетите и буџетските корисници, и тоа:

- за извршениот попис на основните средства, формираната комисија не ги потпишала пописните листи и не изготвила извештај;
- не е извршен попис на обврските со состојба на 31.12.2008 година, не е утврдена правната основа на обврските и не се утврдени причините за неизмирените обврски спрема добавувачите.

Поради нецелосно извршениот попис, одделението за финансиско и материјално сметководство не можело да постапи согласно Правилникот за сметководство на буџетите и буџетските корисници за евидентирање на разликите и усогласување на сметководствената со фактичката состојба утврдена со пописот.

Препорака:

- Градоначалникот да иницира донесување интерен акт за спроведување на пописот, и
- пописната комисија да изврши попис согласно одредбите од Правилникот за сметководството на буџетите и буџетските корисници.

11.3.2. Ревизијата утврди дека по предавање на завршната сметка податоците во сметководствената база во електронска форма остануваат достапни и менливи, односно нема безбедносна заштита од менување/бришење на базата на податоците, што е спротивно на Законот за сметководство на буџетите и буџетските корисници. Ефект од оваа состојба е нереално искажување на билансните позиции.

Препорака:

По изготвување на завршната сметка редовно да се врши заклучување на базата на податоци, со цел да се оневозможи промена на податоците.

11.4. Неправилности во искажувањето на приходите/расходите

11.4.1. Со Извештајот на Државниот завод за ревизија за финансиските извештаи за 2006 година беше укажано на незаконски исплатени надоместоци на советниците по одлуки кои Уставниот суд на Република Македонија ги има поништено.

Во периодот од мај до август 2008 година, незаконски се исплатени 3,792 илјади денари по следните основи:

1. По одлука број 07-3371/05 од 29.05.2008 година за исплата на месечен надоместок за патни и дневни трошоци за присуство на седници на Советот и комисиите при Советот во износ од 50% од просечна месечна плата во Република Македонија исплатена за претходна година со ретроактивна примена на одлуката од 01.11.2007 година за што се исплатени 1.152 илјади денари;
2. Надоместоци за дневни трошоци за присуство на советниците на комисиии во периодот јануари - октомври 2007 година - исплатени 1.793 илјади денари;
3. Надоместоци за дневни трошоци за присуство на советниците на комисиии за месеците јуни, јули, август 2008 година - исплатени 569 илјади денари;
4. Надомест за патни и дневни трошоци при работи на комисиите, за координаторите за 10, 11 и 12 месец во 2006 година - исплатени 84 илјади денари;
5. Исплатени надоместоци на 3 советници за одржана седница во месец март 2008 година на која не присуствувале во износ 31 илјада денари;
6. Исплатен е целосен износ на надоместокот за седници и на советници кои не присуствувале на седниците (во записниците од одржаните седници е наведено дека оправдано отсутствувале). Советот на општина Аеродром во својот Деловник за работа нема утврдено во кои случаи отсутството ќе се третира како оправдано. Како резултат на недоследното спроведување на одредбите од законот, повеќе е исплатен износ од 102 илјади денари;
7. За советниците кои присуствуваат на склучување на брак, спротивно на законските одредби исплатени се 61 илјади денари.

Во ноември 2008 година донесени се поединечни решенија до сите советници за „поврат на парични средства исплатени по сите основи по поништените одлуки од страна на Уставниот суд, како и исплатени средства врз основа на други незаконски одлуки на Советот на општина Аеродром“, со кои се задолжуваат да вратат вкупен износ од 4,612 илјади денари од кои 4,159 илјади денари надоместоци и 453 илјади денари персонален данок.

До денот на завршување на ревизијата нема епилог по ова прашање.

По истиот основ пред Основен Суд 2 Скопје, од октомври 2007 година се води судски спор кој во декември е прекинат (тужбата е повлечена) и повторно активиран во март 2009 година во вредност од 4,612 илјади денари.

11.4.2. Општина Аеродром има ангажирано лица за извршување на работи и работни задачи со кои има склучено договори за дело од 2008 година што е спротивно на Законот за работни односи. На истите во 2008 година е исплатен износ на надоместок од 8.106 илјади денари за кој е пресметан и платен само персонален данок на доход.

За времено ангажираните лица, надлежните во општината, почнувајќи од 23 април 2006 година биле должни да постапат согласно Законот за агенциите за привремени вработувања со што ангажирањето на овие лица ќе го усогласат со истиот. Непочитувањето на одредбите од наведениот закон има за ефект непресметани и неплатени придонеси и нереално искажани расходи во сметководството и Билансот на приходи и расходи за 2008 година.

Препорака:

Градоначалникот на Општината како надлежен орган кој одлучува за вработувањето, правата, должностите и одговорностите на вработените во општинската администрација, да обезбеди вработувања на лица согласно актот за систематизација и законските прописи кои ја регулираат оваа област.

11.4.3. Ревизијата не се увери во реалноста и објективноста на дел од расходите искажани на Позицијата Стоки и услуги поради исплати по некомплетна документација во вкупен износ од 547 илјади денари, и тоа:

- за дел од расходите искажани на ставката Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт кои се однесуваат за користење на службени мобилни телефони со фактурите нема спецификација;
- за дел од расходите искажани на ставката Поправка и тековно одржување, склучен договор за садење на садници и анекс договор за садење на садници и грмушки (ископ на дупки и транспорт), по фактура во вкупен износ од 312 илјади денари во кои не се наведува на кои локации се извршени работите, и
- од ставката Други тековни расходи исплатени се средства за: обезбедување на учениците за време на прославата за Нова година, платено по договор 154 илјади денари за кое нема фактура

Евидентирањето на расходи за кои доставената документација е нецелосна и непотврдена од овластени лица е спротивно на Законот за сметководство на буџетите и буџетските корисници, што создава можност за зголемени трошоци, погрешно проценување на билансните позиции, а со тоа и до изготвување на нереални финансиски извештаи.

Препорака:

Одделението за сметководство евидентирањето на трошоците да го врши на основа комплетна и од овластени лица потврдена документација.

11.4.4. На ставката Други градежни објекти евидентирани се расходи во износ од 56.682 илјади денари кои се однесуваат за извршени работи од областа на комунални дејности (уредување на градежното земјиште и изградба инфраструктурни и капитални објекти на подрачјето на општина Аеродром и тоа:

- за извршени земјени работи, расчистување и собирање на шут во Реонски центар во населба Лисиче и улици во општината исплатено е вкупен износ од 2.955 илјади денари по ситуации за кои не постои комплетна документација, од кои дел се без архивска заверка, без потпис од надзор и позиции кои не се предвидени во договор;
- за санација на дупки на повеќе локации во вкупен износ од 1.997 илјади денари без: налог за работа, градежна книга и дневник и времена ситуација која не е кумулатив што е спротивно на усвоената пракса во градежништвото;
- за изградба на атмосферска и фекална канализација во Долно Лисиче, Горно Лисиче и населба Мичурин исплатен е вкупен износ од 32.534 илјади денари по ситуации за кои нема: одобрение за градење, записник/налог за воведување во работа, без: архивска заверка, градежен дневник или дневник без дата, не пишува на која локација е работено; не е запазен предвидениот рок на изведба; не се сложува градежна книга со завршна ситуација (во делот на позиција земјени работи); склучени анекс договори по изготвена завршна ситуација без постапка; во записниците од надзорот не се констатира дека постои неусогласеност на градбата со проектот кога има таква појава; изготвен е завршен извештај од надзор пред завршна ситуација и извештај во кој не пишува каде е изведена работата; без записник за технички прием и одобрение за употреба. Пуштена е во функција фекална канализација во: Долно Лисиче (без одобрение за употреба и не извршен технички прием на препумпна станица) и

- фекалната и атмосферска канализација во населба Мичурин без извршен технички прием со ЈП Водовод и канализација.
- за изградба и реконструкција на улици во Реонски центар и населба Мичурин по ситуации во вкупен износ од 7.883 илјади денари за кои нема комплет документација и тоа без: записник за воведување во работа, одобрение за градење, градежен дневник.
 - за поставување на легнати полицајци направени се расходи во вкупен износ од 924 илјади денари по ситуации за кои нема: налог за работа, архивска заверка, градежна книга и градежен дневник, завршен извештај од изведувач, без потпис од градоначалник;
 - за изградба на фонтана и чешма по фактура исплатен износ од 1.253 илјади денари за што нема завршен извештај од надзор и технички прием;
 - за изградба на тротоари исплатен износ по ситуација од 1.287 илјади денари за што нема завршен извештај од надзор, одобрение за градење, технички прием и одобрение за употреба согласно Законот за градење;
 - за пешачки патеки на улици и во зелен појас исплатен износ од 4.173 илјади денари по ситуации за кои нема комплет документација и тоа: без налог за работа, ситуација без архивска заверка, без завршен извештај од изведувач, без градежен дневник, ситуации по кои не е запазен рокот на изведба;
 - за изградба и реконструкција на детски игралишта исплатено 552 илјади денари по ситуации за кои нема налог за работа, без архивска заверка, завршен извештај од изведувач ;
 - за реконструкција на огради и капии во основните училишта на територијата на општина Аеродром исплатен износ од 374 илјади денари по ситуации без архивска заверка, налог за работа, извршен технички прием, завршен извештај од изведувач и времени ситуации кои не се кумулатив;
 - за линии за јавно осветлување исплатен износ од 2.750 илјади денари по ситуации и фактури без архивска заверка, извештај од надзор, не потврдени од градоначалник и без електроенергетска согласност. За износот од 315 илјади денари извршени исплати по фактури – по цени кои не се предвидени во договорот.

Започнување со градење без да се обезбеди одобрение за градба од надлежната општина, не е во согласност со Законот за градење и има третман на нелегална градба.

Непочитувањето на Законот за градење, недостигот на целосна поткрепувачка документација со прилози како потврда за извршените работи, создава ризик од намалена транспарентност во работењето на службите на општината и неисполнување на обврските од страна на изведувачите и надзорниот орган кои произлегуваат од склучените договори.

Во текот на 2009 година дел од оваа пракса е надмината изведувачот се воведува во работа, односно на изведувачот и надзорот му се дава проектот со одобрение за градење. Од страна на одделението за комунални работи се следат договорите по предмер пресметка со количини и цени. Дополнителни работи, се констатираат од страна на надзорниот орган, се дава понуда и се склучува анекс договор.

Препорака:

Градоначалникот како одговорно лице со надлежните служби да изготват пишани процедури со кои ќе се обезбеди следење и контрола на работите кои што се извршуваат и примена на одредбите од Законот за градење.

11.4.5. Од позицијата Трансфери до невладини организации исплатени се средства во износ од 475 илјади денари, до здруженија на граѓани и фондации, до невладини

организации по доставени барања и до спортски клубови. Исплатите се извршени врз основа на донесени Решенија од советот на општината или градоначалникот, без претходно распишан оглас и без утврдени услови и критериуми за доделување на овие средства. Не се бара Годишна програма на барателите и повратно известување за спроведените активности, што не е во согласност со одредбите од Законот за здруженијата на граѓани и фондации.

Немање акт со утврдени критериуми за доделување средства создава можност за субјективност во одлучувањето, нетранспарентност, незаконско и ненаменско користење на средствата.

11.4.6. Од позицијата Разни трансфери исплатени се парични средства во износ од 465 илјади денари по донесени решенија од градоначалникот без да биде донесена Програма за социјална заштита за 2008 година од Советот на општината.. За исплатените средства во износ од 465 илјади денари за финансиска помош на физички лица за лекување, екскурзии и културни манифестации, не постои акт со утврдени критериуми во однос на намената и висината на доделените средствата. Немање акт со утврдени критериуми за користење и доделување средства за социјална заштита создава можност за субјективност при одлучувањето, нееднаков третман на барателите и нетранспарентност при користење на средствата.

Ваквото постапување е спротивно на Законот за социјална заштита и Законот за локална самоуправа.

Во периодот на забелешки по Претходен извештај Советот на општина Аеродром има донесено Програма за остварување на социјална заштита во општина Аеродром за 2009 година и Програма за остварување соработка со здруженија на граѓани и фондации за 2009 година.

Препорака:

Одделението за правни работи да изготви, а Советот на општината да донесе програми од областа на социјалната заштита, спортот, културата во кој ќе се утврдат критериумите и постапката за доделување на средства со кои ќе се обезбеди транспарентност при доделувањето на средствата за парична помош на физички лица и финансирање на: спортски клубови, културно уметнички друштва, здруженија на граѓани, хуманитарни организации за 2010 година во општина Аеродром.

11.5. Неправилности во искажувањето на позициите во Билансот на состојба

11.5.1. Отсуството на пишани процедури за протокот на финансиската документација, невоспоставените интерни контроли, не именувањето на внатрешен ревизор, назначување на одговорен сметководител во јуни 2008 година кој ќе ја потврдува комплетноста и точноста на документите, е причина што во општина Аеродром не се врши навремена евиденција на обврските, што не е во согласност со Законот за сметководството за буџетите и буџетските корисници.

Ефект од оваа состојба е тоа што позициите Краткорочни обврски спрема добавувачите и Активни временски разграничувања во Билансот на состојба на 31.12. 2008 година, се нереално и необјективно проценети, односно искажани се во помал износ за 609 илјади денари поради следното:

- не евидентирани обврски за 2008 година кои се евидентирани во јануари и февруари 2009 година во вкупен износ од 2.861 илјади денари, по фактури од месец октомври и декември 2008 година, и
- евидентирани фактури со 31.12.2008 година, во вкупен износ од 2.252 илјади денари кои не се уредно заверени и потврдени, и сторнирани во 2009 година.

11.5.2. Поради не усвоени сметководствени политики, во различни периоди различно се постапува во евидентирањето на дел од обврските што е спротивно на Законот за

сметководство на буџетите и буџетските корисници. Имено, неисплатените надоместоци за советниците од декември 2007 година искажани се како обврска во Билансот на состојба на 31.12.2007 година. Неисплатените обврски за септември, октомври, ноември и декември 2008 година не се евидентирани поради што позицијата Обврски кон физички лица е нереално проценета и искажана во помал износ за 1,294 илјади денари во Билансот на состојба на ден 31.12.2008 година.

Препорака:

Да се донесе сметководствена политика за евидентирање на Обврските во склад со позитивната законска регулатива која ќе се применува континуирано.

11.5.3. Во сметководството на Општина Аеродром не се евидентирани вложувањата во материјални средства по објекти како зголемување или инвестиции во тек, односно изградба на капитални објекти (улици, пешачки патеки, фекална и атмосферска канализација, фонтана, детско игралиште и линии за јавно осветлување) поради не усвоена соодветна сметководствена политика.. Во текот на 2008 година, извршено е вложување во објекти од овој вид во вкупен износ од 77.203 илјади денари. Ваквото постапување е спротивно на одредбите од Законот за сметководството на буџетите и буџетските корисници и има за ефект нереално искажани состојби на средствата и изворите на средства во финансиските извештаи.

За време на ревизијата извршено е вонбилансно евидентирање на овие вложувања поради што не се дава препорака.

11.6. Неправилна примена на Законот за јавни набавки

При увидот во начинот на спроведување на постапките за јавни набавки ревизијата утврди неприменување на одредбите од Законот за јавни набавки.

11.6.1. Спроведени се постапки за јавни набавки во вкупен износ од 110.383 илјади денари (Прилог бр.1) спротивно на одредбите од Законот за јавни набавки (Сл.в.на РМ бр.19/04 и 109/05) кој е во примена до 01.01.2008 година и тоа:

а) при спроведување на постапките за јавни набавки постапено е спротивно на член 11 и 21 од Законот:

- кај постапките од ограничен повик има голема временска разлика од спроведување на постапката прва и втора фаза. Така за дел од ограничени постапки од 2006 година решенијата за втора фаза донесени се во месец ноември и декември 2007 година;
- Планот за јавни набавки за 2007 година отстапува во однос на динамиката на реализација на спроведените постапки за јавни набавки. Во Планот за јавни набавки за 2007 година предвидено е постапките по ограничен повик да се реализираат до месец мај, а решенијата за спроведувањето на постапките за јавни набавки - прва фаза донесени се на 01.11.2007 година. Дел од решенијата за втората фаза се од месец ноември и декември 2008 година;
- во текот на годината општината нема извршено измени и дополнувања на планот согласно законските одредби, и
- не се поднесуваат изјави во писмена форма за постоење или непостоење на конфликт на интереси од страна на членовите на комисијата за јавни набавки.

Иако Законот за јавни набавки не ја определува временската разлика меѓу првата и втората фаза од ограничената постапка ваквата пракса придонесува во втората фаза да се доставуваат барања за поднесување на понуди до понудувачите и да се склучат договори без да се знае нивната финансиска и економска способност.

б) во делот на начинот на спроведување на постапките за јавни набавки, гаранции и склучување на договори постапено е спротивно на член 36, 40, 41, 49, 50, 64, 80, 81 и 85 од законските одредби:

- тендерската документација за отворен повик не ги содржи задолжителните елементи кои во зависност од предметот на набавката се неопходни;
- дадените технички карактеристики во тендерската документација упатуваат на потекло на производството и тип на производ;
- понудувачот во понудата не доставува задолжителни податоци за делот на понудата што го доверува за извршување со поддоговор на подизведувач;
- понудувачите немаат обезбедено соодветни документи за својата финансиска, економска и техничка способност;
- рокот за примање на понудите определен од набавувачот е пократок од законски определениот;
- по ограничен повик не се врши избор на еден најповолен понудувач туку се избираат повеќе понудувачи. Изборот на повеќе понудувачи се сведува на неспроведување на јавна набавка и ја штити општината од можни жалбени постапки;
- во најчест случај условите во склучените договори со избраните понудувачи не се исти со дадените во понудите, во договорите во голем број случаи не е предвиден гарантен рок (во предмер пресметка го има, или е различен), предмер пресметките не се потврдени од двете договорни страни, често не се потпишани и од понудувачот;
- се склучува договор без да се чека да помине рокот за поднесување на жалби, во две постапки договорот е склучен по седум месеци од донесување на одлуката за избор;
- во една постапка избраниот понудувач не го прифаќа понудениот договор поради промена на условите од понудата по која е вршено рангирање. Договор е склучен со трето рангираниот понудувач.

При склучување на договорите за изградби, реконструкции на атмосферска и фекална канализација и други градби (пешачки патеки, линии за јавно осветлување) пракса е да се спроведува постапка и да склучуваат повеќе договори со различни понудувачи за иста улица. Со ваквиот начин на работење се избегнува со тендерската документација да се бара доставување на банкарска гаранција, придонесува за потешко следење на изведбата по склучените договори и немање точен увид во изведените работи по објекти.

11.6.2. Во текот на 2008 година, спроведени се јавни набавки во вкупен износ од 3.883 илјади денари (Прилог број 2), со прибирање на понуди без објавување на оглас, и е постапено спротивно на одредбите од член 100, 102 и 171 и тоа:

- не е дадено на увид барање за поднесување на понуди, документи за утврдување на способноста на понудувачите и склучениот договор;
- крајниот рок за поднесување на понудите кај постапката со барање за прибирање на понуди без објавување на оглас е покус од законски утврдениот од денот на испраќање на барањето до економските оператори, и
- досието за спроведената постапка за јавна набавка не ги содржи потребните документи за потврдување на способноста на економскиот оператор чија понуда е избрана за најповолна.

11.6.3. За направени расходи во 2008 година во вкупен износ од 26.698 илјади денари на ревизијата не и се дадени на увид постапки за јавни набавки (Прилог број 3), што се сведува на немање на постапка што е спротивно на законските одредби.

Спроведувањето на постапки за јавни набавки, спротивно на Законот за јавни набавки, создава можност за фаворизирање на одредени фирми, ја спречува конкуренцијата и придонесува за набавки по зголемени цени.

Препорака:

Да се воспостават процедури и постапки кои ќе обезбедат соодветна примена на одредбите од Законот за јавни набавки, почнувајќи од планирање, евалуација, избор на најповолен економски оператор и доделување на договор на најповолниот економски оператор.

12. Според наше мислење, поради значајноста на прашањата изнесени во точките 11.3. и 11.5., финансиските извештаи не ја прикажуваат вистинито и објективно финансиската состојба на сметката на Органот на Општина Аеродром под 31 декември 2008 година и резултатот од финансиските активности за годината која завршува со тој датум согласно важечката законска регулатива.

13. Поради ограничување на делокругот објаснет во точките 11.6.2. и 11.6.3. погоре, ние не сме во можност да изразиме мислење за тоа дали активностите, финансиските трансакции и информации, рефлектирани во финансиските извештаи на сметката на Органот на Општина Аеродром, се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

14. Врз основа на презентираниите податоци од општина Аеродром, ревизијата утврди дека во тек се неколку судски спорови и тоа:

Општината е тужена странка по основ на:

- надомест на штета кон физичко лице во износ од 659 илјади денари солидарно со други правни субјекти;
- спорови со фирми во износ од 4,067 илјади денари за неисполнети обврски. За износот од 3,959 илјади денари фирми ја тужат општина Кисела Вода и општина Аеродром како правен наследник на општина Кисела Вода за неисполнети обврски во период кога општината не постоела како правен субјект. Епилогот по овие спорови е во корист на општина Аеродром;
- спорови со фирми во износ од 5,224 илјади денари поради неплатени договори;
- 5 спорови во вредност од 55,161 илјади денари во кои општина Кисела Вода е тужител се прекинати. Општина Кисела Вода ги изгубила спорите во кои е вклучена и општина Аеродром за солидарно исполнување на обврските по договори за периоди кога општина Аеродром не постои;

Општината е тужител во спорови со:

- општина Кисела Вода во износ од 26,746 илјади денари по основ платен надомест за уредување градежно земјиште по формирањето на општината, а уплатени во корист на општина Кисела Вода;
- 27 советници на општина Аеродром во вредност од 4,612 илјади денари по основ исплатени надоместоци по незаконски одлуки.

Конечна разврска по ова прашање засега не може да се утврди ниту пак е изразена резерва по овој основ за евентуални ефекти врз финансиските извештаи на општина Аеродром за годината која завршува со 31 Декември 2008 година.

Ефектуирање на судските постапки може да се одрази врз финансиското работење на Општината во наредните години.

15. Прифатени и корегирани неправилности од страна на Органот на Општина Аеродром во текот на ревизијата, а се однесуваат на:

15.1. Корекции кај Билансот на состојба

- зголемување на вредноста на Опремата и Изворите на основни средства во износ од 220 илјади денари;

ОРГАН НА ОПШТИНА АЕРОДРОМ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

- евидентирање на набавен ситен инвентар во употреба во износ од 24 илјади денари со едновремено отпишување;
- усогласена вредност на Ситниот инвентар во употреба со неговата Исправка вредност во износ од 976 илјади денари;

16. Во однос на препораките дадени во Претходен извештај за извршената ревизија на финансиските извештаи на Органот на општина Аеродром за 2006 година, ревизијата утврди дека најголем дел од препораките кои се однесуваат на сметководствени наоди се спроведени а не се спроведени следните препораки:

- не се врши запирање од платите на вработените за пречекорениот износ над дозволеният со решението за користење на мобилен телефон;
- советот на општината нема донесено програми за реализација на културни активностите на општината , помош на загрозени семејства;
- нема акт за благајничко работење;
- нема извештај за реализација на годишните програми за работа на општината;
- за патување во странство на градоначалникот не е постапено согласно Уредбата за издатоците за службени патувања и селидби во странство што на органите на управата им се признаваат во тековни трошоци;
- не се применуваат одредбите од законот за агенциите за привремени вработувања;
- не е донесен Правилник за давање и примање подароци;
- не е донесен интерен акт за располагање со средствата кои се имот на општината (со ЈП Паркови и зеленило нема донесено Одлука за користење на опремата и договорот не е пролонгиран;

Скопје, 11.12.2009

Овластен државен ревизор

ОРГАН НА ОПШТИНА АЕРОДРОМ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

ОРГАН НА ОПШТИНА АЕРОДРОМ
БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ ЗА 2008 година

			во 000 денари
Опис на позицијата	Образложение	2008	2007
Приходи			
Неданочни приходи	3.1.	50	179
Трансфери и донации	3.2.	163.566	87.969
Вкупно приходи		163.616	88.148
Расходи			
Тековни расходи			
Плати, наемнини и надоместоци	3.3.1.	30.222	18.226
Резерви и недефинирани расходи	3.3.2.	90	0
Стоки и услуги	3.3.3.	55.816	39.148
Субвенции и трансфери	3.3.4.	4.377	385
Вкупно тековни расходи		90.505	57.759
Капитални расходи			
Капитални расходи	3.4.	73.111	30.389
Вкупно капитални расходи		73.111	30.389
Вкупно расходи		163.616	88.148

**ОРГАН НА ОПШТИНА АЕРОДРОМ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

БИЛАНС НА СОСТОЈБА НА ДЕН 31.ДЕКЕМВРИ

Опис на позицијата	Образложение	во 000 денари	
		2008	2007
Актива			
Тековни средства			
Побарувања од вработените	4.1.1.	140	142
Активни временски разграничувања	4.1.2.	37.918	19.239
Залихи	4.1.3.	633	845
Вкупно тековни средства		38.691	20.226
Постојани средства			
Материјални средства	4.2.1.	9.934	8.235
Вкупно постојани средства		9.934	8.235
Непокриени расходи и други долгорочни кредити и заеми		0	0
Вкупна актива		48.625	28.461
Пасива			
Тековни обврски			
Краткорочни обврски спрема добавувачи	4.3.1.	36.143	17.680
Обврски спрема државата и други институции	4.3.2.	-1	246
Краткорочни обврски за плати и други обврски спрема вработените	4.3.3.	1.776	1.313
Пасивни временски разграничувања	4.3.4.	140	142
Вкупно тековни обврски		38.058	19.381
Извори на средства			
Извори на капитални средства	4.4.1.	10.567	9.080
Вкупно извори на деловни средства		10.567	9.080
Вкупна пасива		48.625	28.461

ОРГАН НА ОПШТИНА АЕРОДРОМ

ПРЕГЛЕД
НА ПРОМЕНИ НА ИЗВОРИ НА КАПИТАЛНИТЕ СРЕДСТВА ЗА 2008 ГОДИНА

О П И С	Државен јавен капитал	Останат капитал (залихи на материјали, резервни делови и ситен инвентар и хартии од вредност)	во 000 денари	Вкупно
Состојба 01.01.2008 година	8.235	845		9.080
Зголемување по основ на:	3.888	1.978		5.866
Набавки	3.668	1.978		5.646
Расходување				-
Корекции по ревизија	220			220
Намалување по основ на:	2.189	2.190		4.379
Отпис на капитални средства				-
Ревалоризација на отпишани капитални средства	-			-
Амортизација	2.189	1.394		3.583
Корекции по ревизија		796		796
Состојба 31.12.2008 година	9.934	633		10.567

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА

ул. Македонија 12/3
1000 Скопје
Република Македонија
Тел: + 389 2 3211 262
Факс: +389 2 3126 311
e-mail: dzr@dzr.gov.mk
www.dzr.gov.mk

Број: 12-52/3

Дата: 04.02.2010

Врз основа на член 23 став 6,7 и 8 од Законот за државната ревизија ("Службен весник на РМ" бр. 65/97, 70/01, 31/03, 19/04, 70/06 и 133/07), постапувајќи по добиениот Приговор по Конечен извештај на овластениот државен ревизор за извршена ревизија на финансиските извештаи на општина Аеродром (во понатамошниот текст Општината) за 2008 на сметката на Органот, заведен под број 12 - 52/1, Главниот државен ревизор го донесе следното:

РЕШЕНИЕ

По поднесен приговор на Конечен извештај

1. Приговорот поднесен на **точките 11.1.1.,11.1.2.,11.4.4.,11.4.5.,10.4.6.,11.5.1., и 11.6.** од Конечниот извештај на овластениот државен ревизор за извршена ревизија на финансиските извештаи за 2008 година на општина Аеродром сметка на Органот, **не се прифаќа.**
2. Решението по доставениот приговор на Конечниот извештај на Овластениот државен ревизор претставува прилог на Конечниот извештај и интегрално се интерпретира во Годишниот извештај.
3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето.

Образложение

Против Конечниот извештај на овластениот државен ревизор за извршена ревизија на финансиските извештаи на општина Аеродром за 2008 година на сметката на Органот поднесен е приговор заведен под број 12-52/1 од 18.01.2010 година. Со поднесениот приговор се доставени дополнителни докази со кои не може да се оспорат или преиначат утврдените состојби во Конечниот извештај, поради што Овластениот државен ревизор ги дава следниве образложенија за не прифаќање на приговорот:

1. Упатениот приговор на **точката 11.1.1.**, кој се однесува на интерните контроли во процесот на готовинско и без готовинско плаќање, **не се прифаќа.** Причината за не прифаќање е поради фактот дека во Конечниот извештај нема препорака за изготвување на пишани процедури, но е истакнато дека по забелешки по Претходен извештај субјектот донел Упатство за протоколот на финансиската документација и Правилник за готовинско благајничко работење.
2. Што се однесува до приговорот на **точка 11.1.2.**, кој се однесува на процесот на јавни набавки, **не се прифаќа.** Ова од причина што истиот нема карактер на

приговор туку известување за постапување по препораката на овластениот државен ревизор. Во месец октомври 2009 година, дадена е согласност на Правилникот за систематизација на работните места од Агенцијата за државни службеници во која е систематизирано одделение за јавни набавки, а во месец декември 2009 година назначен е раководител на одделението за јавни набавки.

3. Приговорот на **точка 11.4.4.** кој се однесува за извршени градежни работи за кои не е презентирани комплетна документација согласно Законот за градење, **не се прифаќа.** И по оваа точка упатениот приговор нема карактер на приговор, туку известување дека во 2009 година целосно се почитува Законот за градење, кое е истакнато во Конечниот извештај. Што се однесува до доставената документација со забелешките по Претходниот извештај, во истата е извршен увид и се констатирани состојби кои се изнесени во Конечниот извештај.
4. Упатениот приговор на **точка 11.4.5. и 11.4.6.** кој се однесува на донесување на Програми од областа на социјалната заштита како и програма за соработка со друштва и здруженија, **не се прифаќа.** И во овој случај не се работи за приговор туку известување дека е постапено по препораката на овластениот државен ревизор, субјектот донел Програми од областа на социјалната заштита како и програма за соработка со друштва и здруженија и за 2010 година.
5. Приговорот на **точка 11.5.1.** кој се однесува за неизградена сметководствена политика за евидентирање на обврските, **не се прифаќа.** Упатениот приговорот нема карактер на приговор туку известување дека причините за ваквата состојба во еден дел се отстранети односно назначен е одговорен сметководител и внатрешен ревизор.
6. Што се однесува на приговорот на **точките 10.6.** кој се однесува за пропустите при спроведување на постапките за јавни набавки, **не се прифаќа.** Причината за не прифаќањето е бидејќи не се работи за приговор туку се работи за преземени мерки во делот на она што значи формирање на одделение за јавни набавки. Што се однесува до документите кои се доставени во прилог на Преглед 1,2 и 3 со забелешките на Претходниот извештај истите се разгледани и врз основа на нив се составени Прилозите 1, 2 и 3 кон Конечниот извештај.

Главен државен ревизор

Тања Таневска